

Šarja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina s dostavljanjem na dom ali po pošti K 1.50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četletna K 4.50. — Za ino-zemstvo K 30.—. — Naslov: Upravišтво „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadstr. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer.

ZARJA

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravišтво sprejema naročnino in ins-rate. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratom: Enostopna petstvrstica 20 vin., pogojni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštne proste

Štev. 172.

V Ljubljani, v soboto dne 30. decembra 1911.

Leto I.

Naš ljubi Auffenberg.

Vojni ministri znajo biti jako prijazni gospodje, in navadno prav dobro vedo, čemu in zakaj kažejo tako lice celo navadnim civilistom, ki so priplezali pri vojaki komaj do rezervnega lajtnanta ali pa morda celo samo do korporala. Zameriti jim ne smemo te ljubeznivosti prav preveč, zakaj noben človek ni popolnoma prost vsega egoizma, a generali, ki opravljajo armado, si celo domišljujejo, da je njihov egoizem zelo idealen, da pravzaprav sploh ni egoizem, in da so vse njih zahteve le izraz najplemenitejšega patriotizma, najvišje ljubezni do domovine in do njenih svetinj.

Ali križi je, da so naši vojni ministri vedno — vojaki. Ta sistem bi se moral na vsak način izpremeniti; če že res moramo imeti vojne ministre, naj bi bili civilisti.

Profesionalnim vojakom bi se kaj takega seveda zdelo nezasišano. Zakaj kdor je »pravi soldat«, je v dnu duše prepričan, da je civilist absolutno preneumen za vojaške reči. Pa vendar bi bila taka reforma koristna iz mnogih razlogov in na francoskem, kjer so že imeli civiliste za vojne in mornarične ministre, se baje nič ne kesajo. Pri nas bi bilo za to še več vzrokov kakor na francoskem; seveda ne bi smel zamenjati Auffenberga kakor Korošec, ki se zna dreti, da je premalo kanonov, pa ve o vojaki približno toliko, da nosijo eni puške, eni pa jahajo na konjih.

Vojak kot minister hoče »služiti državi«; ali on pozna tudi državo le uniformirano; življenje ljudstva in njegove potrebe, njegovi interesi in smoti so mu neznani. Celotni tuji so mu in nerazumljivi. Ali vendar zahteva militarizem vse žrtve od tega ljudstva in ne pojmi, da slabi državo, slabeč prebivalstvo. Vso moč in silo domovine si predstavlja general v velikem številu vojakov, v kupih pušk, v najmodernejših topovih in v največjih ladjah. Brambna sila, ki naj bi bila sredstvo države, je vojaku po poklicu smoter sama po sebi.

To je pokazal tudi Auffenbergov govor v delegacijah. Po vseh dosedanjih izkušnjah z vojaškimi gospodi ni bilo pravzaprav pričakovati nič drugega, kakor tarnanja, kako slabo da se godi armadi. »Usahujoča vojska« je že nekaj let na dnevnem redu vseh vojnoministrskih ekspezejev, in skoraj nenormalno bi bilo, če ne bi bil tudi Auffenberg zapel te pes-

mice. Seveda — sedanjí vojni minister ne more tako, kakor bi rad. Prav elegično je pripovedoval, da je »zvezan«; lanske zahteve so bile v delegacijah dovoljene s pogojem, da ne sme vojna uprava kar takoj priti zopet po nov plen. Auffenberga pa to silno peče in zato je slikal hudiča tako črnega na steno, da bi se bil satan sam ustrašil te fotografije. Mizerija je z našo armado! Nikoli še ni bilo tako slabo kakor sedaj! Nemogoče je, da bi ostale razmere take, kakoršne so!

Auffenberg torej ne more zahtevati, ker je »zvezan«. Ali rad bi zahteval. In nazadnje — če ne more zahtevati direktno, pa zahteva vsaj indirektno. Brambna reforma s svojimi sedemdesetimi enkratniki in potem s štiridesetimi letnimi milijoni tudi niso mačje solze. Ministru se pač zdi tudi to malenkostno in najrajši bi pripravil delegate od tega, da bi kar brez njega sklenili parsto milijonov novih izdatkov. Zato jim je priredil celo matematično predavanje in primerjal, koliko odstotkov svojega proračuna porabijo druge države za armado, koliko pa Avstrija, koliko potrošimo za uradnike, koliko pa za vojaštvo.

Številke so baje najzanesljivejši dokazi. Ali s številkami se lahko manipulira na vsakovrstne načine in nazadnje se napravi z njimi lahko največja zmeda. Proračune raznih držav primerjati tako, kakor jih je primerjal naš ljubi Auffenberg, je bolj podobno čarovniški produkciji kakor pa matematiki. Zakaj v raznih državah so proračuni zgrajeni na različnih podlagah; v Nemčiji, kjer ima vsaka država svoje lastno državno življenje, obsega zvezni proračun vse kaj drugega kakor avstrijski; francoski bidže ima drugačen temelj kakor angleški in ta drugačnega kakor avstrijski. Če pa sega Auffenberg v preteklost, je primerjanje še bolj šepavo, ker je bila v dobi absolutizma državna uprava pač kaj drugega kakor sedaj in ker se tudi v sedanjosti razmere vsled podraževanja železnice, gradbe novih državnih obratov in vsled drugih razlogov neprenehoma menjajo.

Auffenberg je hotel dopovedati delegatom, da je to, kar plačuje Avstro-Ogrska za militarizem, prava bagatela. No, 528 milijonov vojnega proračuna v državi, ki je siromašna kakor Avstrija, v državi, kjer primanjkuje šol, kjer je izseljevanje že naravno nevarno, pomanjkanje dela vsestransko in draginja katastrofalna, se ne more imenovati malenkost. Če so se iz-

datki za mornarico v štirih letih povišali od 28 milijonov na 68 in če se izmolze povrh 312 milijonov za nove ladje, tedaj je to razvoj, kakršnega nimamo v Avstriji na nobenem drugem polju.

S temi računi torej ne odpravi naš ljubi Auffenberg ničesar pri ljudstvu, ki ne more jesti smodnika in oblačiti kanonov. Treba bo drugače računati.

Klerikalna visoka politika.

Dunaj, 29. decembra.

V avstrijski delegaciji se je danes oglašil slovenski klerikalni delegat dr. Korošec. Označil je seveda stališče naših klerikalcev glede na zunanjo politiko. Znano stališče! Ali dr. Korošec je hotel biti večji diplomat od »Slovenca« in je znal res bolje izbirati svoje besede. Kljub njegovi previdnosti pa je tekla njegova voda na tisti mlin, ki ga goni klerikalna stranka ne glede na svojo opozicijo kot »najpatriotičnejša« stranka v Avstriji. Lani je bilo dr. Šusteršiču premalo bark, letos je dr. Korošcu premalo trdnjav in premalo garnizij na jugu. Govornik klerikalcev je lahko kdorkoli; vojni ministri so z njimi vedno lahko zadovoljni. Seveda, če padejo s svoje višave, dobe tudi od lojalnih klerikalcev lahko brce.

Korošec je najprej govoril o Aehrenthalu, kar je programatično umljivo. Po pisavi klerikalnih listov bi bil človek pravzaprav pričakoval ostre napade na Aehrenthalovo zunanjo politiko. Ali kdove odkod je zapihal tak veter, da je nastopil Korošec prav po salonsko, odobravajoč previdno rezervo v Aehrenthalovem ekspezeju. Aneksijska akcija, ki jo je bil izvedel Aehrenthal, se mora v klerikalnih govorih še vedno hvaliti.

Vse to pa je bila le introdukcija. Glavna melodija je opevala nevarnost, ki nam preti od Italije. O, klerikalci ne žele vojne z Italijo. To je samo obrekovanje. Tudi vojne stranke ni v Avstriji. To je izmišljena stvarba, katere ni; sami hudobci so jo izumili. Zlasti pa naši klerikalci — to so sami miroljubni ljudje, same angelske nature, ki hodijo s palmovimi vejami po svetu. Ali pacifiističnega Korošča žene na jok, če opazuje italijansko politiko in italijanske priprave za vojno v Avstrijo. Dr. Korošec pa zna namreč vse te priprave kakor svoj brevir; morda je preštudiral celo italijanski mobilizacijski načrt.

Čitatelja pa žene bolj na smeh, če čita v Koroščevem govoru, da so Slovenci pri-

jatelji zveze z Italijo. Klerikalni govornik je pač povedal resnico. Ali proti svoji volji je povedal. Kajti kadar govore klerikalci o »Slovencah«, mislijo le nase, ker ne priznavajo, da bi bila med Slovenci še kakšna druga stranka, ki bi kaj štela. Če pravi Korošec, da so slovenski klerikalci prijatelji zveze z Italijo, govori resnico, zakaj hujskanje zoper Italijo je eden najvažnejših klerikalnih opravkov.

In v resnici je bil ves Koroščev govor hujskarija proti Italiji. Tudi maček skriva kremplje, pa vendar vemo, da jih ima. Prav z ljubeznijo je klerikalni delegat našteval vse slučaje, v katerih se je Italija baje ogrešila zoper trozvezo; take litanije pa vendar ne morejo imeti namena, da bi utr-dile alianco.

Semtertja pa je Korošec vendar pokazal krempljček. Samo za trenutek, pa ga je imel takoj zopet pod dlako. Ko je našel vse ital. hudobije od Oberdanka do zemljevidov, na katerih sta Istra in Dalmacija zaznamovani kot italijanski deželi, za kar mora biti Italija ravno toliko odgovorna kolikor Avstrija za neumnosti, ki jih počenjajo posamezni avstrijski državljani, se je Korošec postavil na branik za Conrada. Hudo je njegov padec zadel »domoljube« v Avstriji! A kdo bi mogel biti večji avstrijski domoljub od naših klerikalcev? Ah, Conrad, Conrad! Če bi bil Korošec vsaj zunanji minister v Avstriji, ne bi bil nikdar pade! Ali Korošec ni minister ...

Tako je klerikalni govornik po ovinkih lepo prijadral tja, kamor je hotel priti. Tja, kamor je bil Auffenberg pokazal pot: Premalo trdnjav, premalo topov, premalo vojaštva! Klerikalna stranka ni vojna stranka, le pušk in bajonetov zahteva več. Vse te lepe rekvizite želi pač le za parado, da bodo kompanije pri procesijah večje in da bodo krajine s trdnjavami bolj slikovite.

Res, nič novega ni povedal Korošec. Ali kar je povedal starega, je dovolj nevarno. Tega »krščanstva«, ki mu ni nikdar dovolj orožja, se je treba čuvati!

NOVICE.

* Naša silka. Odkar se je Italijanom posrečilo po dolgih bojih zasesti oazo pri Tripolisu in pomakniti svoje prednje straže nekoliko naprej, se je polje bojnih operacij v severozapadni Tripolitani nekoliko izpremenilo in Italijani so začeli celo misliti na prodiranje v deželo. Prihodnje važnejše

ANTON ČEHOV:

Požarna bramba.

(Drama v dveh dejanjih.)

Prvo dejanje.

Na rotovžu. Občinska seja.

Zupan (požvekuje z usni in se počasi popraska za ušesom). — Ali bi ne hoteli, gospoda, zaslišati mnenje gasilskega vodja Semjona Vaviliča, ki je veččak v tej reči? Naj nam jo pojasni, a potem bomo sklepali!

Gasilski vodja — Menim... (usekne se v karirast robec). Deset tisoč rubljev, namenjenih za požarno brambo je morda lep denar, a... (obriše si plešo) samo na videz. To ni denar, temveč le pena, le dim. Končno imamo lahko tudi za deset tisoč požarno brambo, ali kakšno? Le v zasmeh! Le pogledite... Najvažnejše v človeškem življenju je — razgledni stolp za požarno brambo, in to vam potrdi vsak učenjak. Naš mestni stolp, da govorimo kar naravnost, pa je povsem nezadosten, ker je premajhen. Hiše so visoke (roke dvigne kvišku), vsenaokolo zakrivajo razgledni stolp, da je videti komaj nebo, nikar ogenj. Ognjegascje sicer oštevam, ali kaj morejo zato, če ne vidijo? In potem z ozirom na konje in upoštevajoč čebre za vodo... (odpne si vestjo, zdihne in nadaljuje svoj govor v enakem duhu).

Občinski svetniki (soglasno). — Postavko zvišamo za dva tisoč rubljev!

(Zupan prekine sejo za eno minuto, da spravijo časnikaškega poročevalca iz dvorane.)

Gasilski vodja. — Dobro. Sedaj sklenete, da se razgledni stolp vzdigne za dva vatla... Dobro. Če pa presojamo s tega stališča in v tem smislu, da gre tu za občinske, človek bi dejal, za državne interese, moram pripomniti, gospodje svetniki sledeče: Če se delo izroči podjetniku, vas opozarjam, da bo stalo mesto dvakrat toliko, ker bode stavbni podjetnik iskal svoj lastni dobiček, a ne občinsko korist. Če gradi gospodarno, ne prenašlo, tedaj bo, če računamo opeko recimo po petnajst rubljev za tisoč — dovoz s konji požarne brambe — in če vzamemo (oči zavije k stropu, kakor da bi v mislih račun) in če vzamemo petdeset brun, dvanaest vatlov dolgih in pet palcev debelih... (računa).

Občinski svetniki (z ogromno večino glasov). — Prezidavo razglednega stolpa izročamo gasilskemu vodji Semjonu Vaviliču in dovoljujemo v to svrhu kot prvi obrok tisočpetstointridvajset rubljev in štirinštrideset kopek!

Žena gasilskega vodje (sedi sredi občinstva in šepče sosedu). — Ne vem, zakaj si moj Semjon nalaga taka bremena! Prezidava gotovo ne bo njegovemu zdravju na korist? In potem, ali je prijetno, pretepati ves dan delavce? S prezidavo zasluži siromašno malenkost, kakih petsto rubljev, a zdravje si pokonča za tisoče. Dobrota bo bedaka pogubila!

Gasilski vodja. — Dobro! Se-

daj pa izpregovorimo o službenem osebu. Lahko reče kdo, da jaz kot interesent (v zadregi)... pripominjam pa, da mi... da mi je vseeno... Mlad nisem več, bolehen, pa lahko umrem danes ali jutri. Zdravnik mi je dejal, da se mi v životu zbira in da mi, če ne pazim na svoje zdravje, poči žila in da umrem, ne da bi se spovedal...

Šepet med občinstvom. — Pes pogine po pasje.

Gasilski vodja. — Ampak za se se ne potegujem. Moje življenje je pri koncu in lahko boga zahvalim. Ničesar več ne potrebujem... Le čudim se in... in žali me... (brezupno zamahne z roko). Za svojo plačo služiš pošteno, neoporečno... Miru nimaš ne po dnevi ne po noči, svoje zdravje žrtvuješ, in... in ne veš čemu? Čemu se trudiš? Kaj imaš za to? Ne mislim nase, ampak sploh... Drug bi v teh razmerah ne mogel živeti... Pijanec pač prevzame to službo, ampak soliden, delaven človek pogine raje gladu, kakor da bi se za tako plačico ukvarjal s konji in z ognjegasci... (skomizgne z ramo). Kaj imaš za to? Če bi tuji videli, kakšne razmere so pri nas, to bi jih dobili po grbi v tujem časopisu. V zapadni Evropi, vzemimo za primero Pariz, je v vsaki ulici gasilski stolp in gasilski vodje dobivajo vsako leto nagrado po svoji plači. Tam je služba že drugačna!

Občinski svetniki. — Semjonu Vaviliču dovoljujemo za njegovo mnogoletno službovanje, enkratno nagrado dvesto rubljev!

Žena gasilskega vodje (za-

šepeta sosedu). — To je prav, da si je nekaj izprosil... Pametna buča! One dni smo obiskali prošta, pa smo zaigrali pri njem sto rubljev — kako nas še sedaj izguba boli! (Zazeva). Eh, kako nas boli. Ampak čas je že, da grem domov na čaj.

Drugo dejanje.

Pred gasilskim stolpom. Straža. Čuvaj na stolpu (kriči). — Hej! Na dvorišču parne žage gori! Zatrobil!

Čuvaj pred stolpom. — Kaj šele sedaj si opazil? Ljudstvo vre že pol ure z vseh strani, a ti, tepec, si opazil šele sedaj! (Zamišljeno.) Če postaviš takega bedaka na stolp, ali ne, je vseeno. (Zatrobil.)

(Čez tri minute se prikaže na oknu svojega stanovanja, nasproti gasilskemu stolpu, gasilski vodja, površno oblečen, z zaspanimi očmi.)

Gasilski vodja. — Kje gori, Denis?

Čuvaj pred stolpom (se zravna in salutira). — Na dvorišču parne žage, visokorodje!

Gasilski vodja (zmaje z glavo). — Za božjo voljo! Tako močan veter, pa vse suho... (Vzdigne roko.) Bog nas varuj! Žalostno je s temi nezgodami!... (Pogledi nekolikokrat po obrazu.) Veš kaj, Denis... Reci jim, dragi moj, naj brž naprežejo in se odpeljejo, jaz pridem takoj... Obleči se moram za silo...

Čuvaj pred stolpom. — Ne morejo se odpeljati, visokorodje! Vsi so odšli, le Andrej je doma.

Rabite, če imate nabad če ste hripavi, zaslišeni in težko dihati, Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid.“

Prepričali smo se sami pri boleznih...

operacije se bodo vršile južno in vzhodno od Tripolisa in zato bo našim čitateljem dobro poslužil zemljevid tega kraja, ki jim ga podajamo v današnji številki. Na njem najdemo tudi komunikacije, katerih je v Tripolitaniji za prodirajočo armado prav malo, potem oaze, vodnjake, okope in marabutske grobove. Najvažnejše ceste so ona vzporedno z obrežjem, potem od Tripolisa cesta z brzojavno zvezo čez Ajnzaro (na zemljevidu Ain Sara), Bu Tobras proti jugovzhodu, nadalje od Ajnzare čez Adjedžo (proti jugu) in Kasr Garjan, potem od Gargareša (zapadno od Tripolisa) čez Bedvo proti jugu. Vmes najdemo čitatelji manjša pota, ki so v puščavi še manj zanesljiva od takozvanih cest. Težav, ki čakajo Italijane, je vsekakor še dovolj.

* **Avstrijem namenjeno meso pojedjo Italijani.** Parnik »Francesca« je priplul dne 21. t. m. v Trst, kjer je izkrcal 750 ton zmrznjenega argentinskega mesa iz Buenos Ajresa. Najprej je bilo meso namenjeno za Avstrijo, ali vsled prepovedi za uvažanje in prevažanje so ga odpeljali v Benetke in odtod v Milan. Italijanom je meso dobro teknilo, Avstriji pa si lahko obrišejo usta in se zahvalijo protiljudskim junakom v parlamentu, da jim odpeljejo barke meso izpred nosa!

* **Komendiantovski dvoboj.** V petek dne 22. t. m. sta se sporekla v ogrskem parlamentu poslanca Geza Polony in Nagy. Vsled tega je pisal Polonyjev sin, ki je zavarovalni uradnik, poslancu Nagyju razlajljivo pismo, katerega posledica je bil dvoboj na sabljah med Nagyjem in Polonyjevim sinom. Dvoboj je bil dne 26. t. m. Nagyja je njegov nasprotnik lahko ranil na glavi in s tem je bilo komedije konec.

* **Lev in medved sta ušla.** V Kovaču na Ogrskem sta ušla iz zverinjaka lev in medved ter sta napadla tri ljudi. Enega sta tako obklala, da je izdihnil. Prebivalci so napravili na zver veliki lov. Posrečilo se jim je, da so zabodli leva s senenimi vilami in ga usmrtili, medvedu pa je upihnila luč življenja krogla iz-revolverja.

* **Umor pod božičnim drevescem.** Delavec Franc Kral je živel v Čeških Skalich ločen od svoje rodbine, ki stanuje v Skartočah. Koncem oktobra je odšel za zaslužkom na Ogrsko. O božičnih praznikih se je vrnil v Češko Skalico, kupil si je revolver in odšel v Skartoče k svoji družini, ki jo je njegov prihod zelo presenetil. Kral je oddal na zbrano družino pet strelcev, šestega pa je sprožil nase. Dva njegova otroka sta obležala mrtva na mestu, svojo soprogo in vsaka je ranil, vsakini pa se ni zgodilo ničesar. Kral sam je bil lahko ranjen. Oddali so ga sodišču v Češke Skalice.

* **Otroven punč.** V lipškem predmestju Neustadtu je povabil trgovec Kehr božični dan tri ruske in enega poljskega delavca na punč. Po zavžitju punča so zboleli delavci in trgovčeva družina za znaki težkega zastrupljenja; štirji delavci so umrli v grozovitih krčih. Trgovčeva žena je nevarno bolna, trgovec Kehr pa bo okrevljal v kratkem.

* **Radij v žepu.** Nastavljenec pariške radijske družbe je izgubil v pariški podzemeljski železnici kroglo iz platine vred-

no 50.000 mark. V žepu je imel radij, ki je prežgal žep. Izgubo je opazil nastavljenec šele čez nekaj časa. Ljudi so opozorili na veliko nevarnost, ki jo povzroča radij. Strokovnjaki dvomijo, da je užgal radij luknjo v žen, ker je bil v škafli. Toliko pa je dognano, da radij lahko smrtno nevarno opali človeka, ako je razgal škafli.

* **Električni tok je usmrtil šest oseb.** V Italiji se je zgodila v blaznici pri Margareti strašna nezgoda. Hud vihar je bil podrl več stebrov za napeljavo električnega toka in so žice padle preko blazničnega obzidja v vrt. Dva blaznika, ki sta bila v vrtu, sta dvignila žice, toda zgrudila sta se takoj mrtva. Prihiteli so še trije bolniki in so se dotaknili žic ter so bili v tistem hipu mrtvi. Blaznični ravnateli je opazil na tleh pet ljudi in je mislil, da se blazniki pretepajo. Prihitel je, da bi ločil blaznike pri tem pa se je tudi on dotaknil žic z električnim tokom in je obležal mrtv. Mrtva trupla sta osvobodila žic blaznična čuvaja, ki pa sta se pri tem opravi lučno opekla.

* **O ti Amerikanci!** V ameriški državi Kansasu so v zadnji zakonodajni dobi sklenili prav komične in čisto ameriške postavne. Zelo slaba prede zdaj mladim deklicam in mladeničem v Kansasu. kajti kdor gre od sedaj naprej z mlado deklico, ali z njo govori, pa ni z njo zaročen, ga obsodijo na štirinajst dni v zapor. Prav tako se zgodi tudi dekletu, ki jo presenetijo z moškim. Po pravici lahko vprašamo, ali naj se odslej vrše v Kansasu vse zaroke in vsa znanstva pred zaroko samo po telefonu. Druga prav nič manj ameriška postava določa, da smejo stanovati zakonci samo v miru

drug poleg drugega. Za Ksantipe in prepirljive zakonske može se začnajo slabi časi, kajti ob najmanjšem prepirlku jih obsodijo za več dni na kruh in vodo. Prav tako čudna je tudi postava, da je treba aretirati vsakega moža, ki ima s sabo nitroglicerina, dinamit ali druge priprave, s katerimi lahko razstreli denarno blagajno. Na podlagi te postavne lahko »primejo tudi moža, ki ima s sabo dinamit za razstreljevanje skalovja, ali ključavničarja, ki pride po naročilu te ali one tvrde z orodjem v Kansas, da izvrši popravila pri denarni blagajni. Postavodajni možaki so tudi sprejeli postavno, ki prepoveduje prestop zemljišča, ako dotičnik nima lastnikovega pismenega dovoljenja. S to postavno so hoteli lovem preprečiti lov po farmah, besedilo postavne pa je tako, da zadene slehernega izletnika ali botanika, ki stopi na polje ali travnik. Amerikanci si pač niso mnogo ubijali glave, ali se dajo te postavne izvršiti in kako morajo prikrojiti njih besedilo, da dosežejo namen, kakor bi ga radi postavodajalci.

* **S dnuk ubijalec.** Pred porotniki v Peruziji se je zagovarjal sodnik Acampora vsled poskušene umora. Sodnik je presenetil doma ljubimca svoje žene in je oddal nanj šest strelcev iz revolverja. Ranjenec je v kljub nevarnim ranam ozdravel, Protes je pokazal, da je bilo vse zakonsko življenje sodnikovega dolga veriga muk in ponižanj, ker je bila njegova žena bolnega seksualnega nagnjenja. Vsled tega ni zakrivil nameravane umora sodnik, ampak postavna, ki je silila sodnika živeti v takih razmerah, ker mu ni dovoljevala ločitve zakona. Porotniki so priznali, da se sodnik v hipu napada ni zavedal svojega dejanja in so ga oprostil.

madeža. Ko niso moralisti sami vedeli, na kakšni podlagi bi ga še preklinjali. so jim prišli še esteti na pomoč. Devali so njegovo umetnost tako v nič, da so sami skoraj zblazneli ob svojih fanatičnih kritikah, ki so preplezale vse stopnje od očetoškega karanja do blaznega rohnenja, pa vendar niso mogle ustaviti njegovega peresa, tako plodovitega, da mu je estovska cenzura komaj sledila.

Zola ne pozna nobenega lit-rarnega pravila. — Zola zasmehuje klasične tradicije. — Zola zajema iz kloake. — Zola diskreditira francosko književnost. — Zola kvari mladino. — Zola ubija idealizem. — Zola sploh ni umetnik; komaj da je fotograf. — Tako so kričali, govorili, godrnjali, in vse, kar so mu očitali, so začeli — posnemati. Iskali so enake snovi, vadili so se v enakem izražanju, trudili so se s širokimi opisi, učili so se surovosti in — so se osmešili drug za drugim. Kar so spisali, je bilo njegovim delom tako podobno kakor blato solncu. Skratka — Zolovo pisanje je bilo literarnim profesionalizmom nerazumljivo, in še danes, ko je po prežgodnji nesrečni smrti pokopan, jih je še cela legija, ki ga ne razumejo.

Resnično je, da Zola ni pisal po »priznanih« in »stalno utrjenih« pravilih. Tako suverensko delo je dalo mnogim sušmarjem povod, da so tudi sebe razglasili za umetnike, — ker so pisali brez pravil. To zaničevanje vsake pravilnosti je včasih obsegalo celo najprvotnejše pojme slovnice. Ali Zolova literatura ni nepravilna; njegovi spisi niso spisani po pravilih, am-

Jutri o polnoči.

Silvestrov večer je jutrišnji večer. Nič, samo konec koledarskega leta je! Zemljani ga bodo slavili z veseljami, z govorancami. Slavili bodo prijatelje, znanec, mrlič, svoj narod, slavili domovino in povečavali svoje bogove v človeški podobi in namišljene duhove. Želeli bodo prijateljem in znanec srečo in zadovoljstvo v novem letu. Po novem letu pa bodo spet rokovanjali, kakor so rokovanjali že leta in leta. Blatili, sleparili in izkoriščali bodo svojega bližnjika, kakor so delali doslej in bodo zopet poslej. Zgodovinski dogodek, bi utegnil kdo misliti, je novo leto, vendar je novo leto tako navaden dan, tako prozaičen dan, ki nam prej utegne obujati resnobo nego razposajenost, prej obžalovanje, da smo domala neplodno izgubili 365 dni, ker smo v tem času premalo vršili svoje dolžnosti, premalo izrabili svojo življensko silo v prid človeštva, v prid zatiranih slojev, v probujno tistega ljudstva, ki ga drže v temi izkoriščevalski pandurji in izkoriščevalci sami.

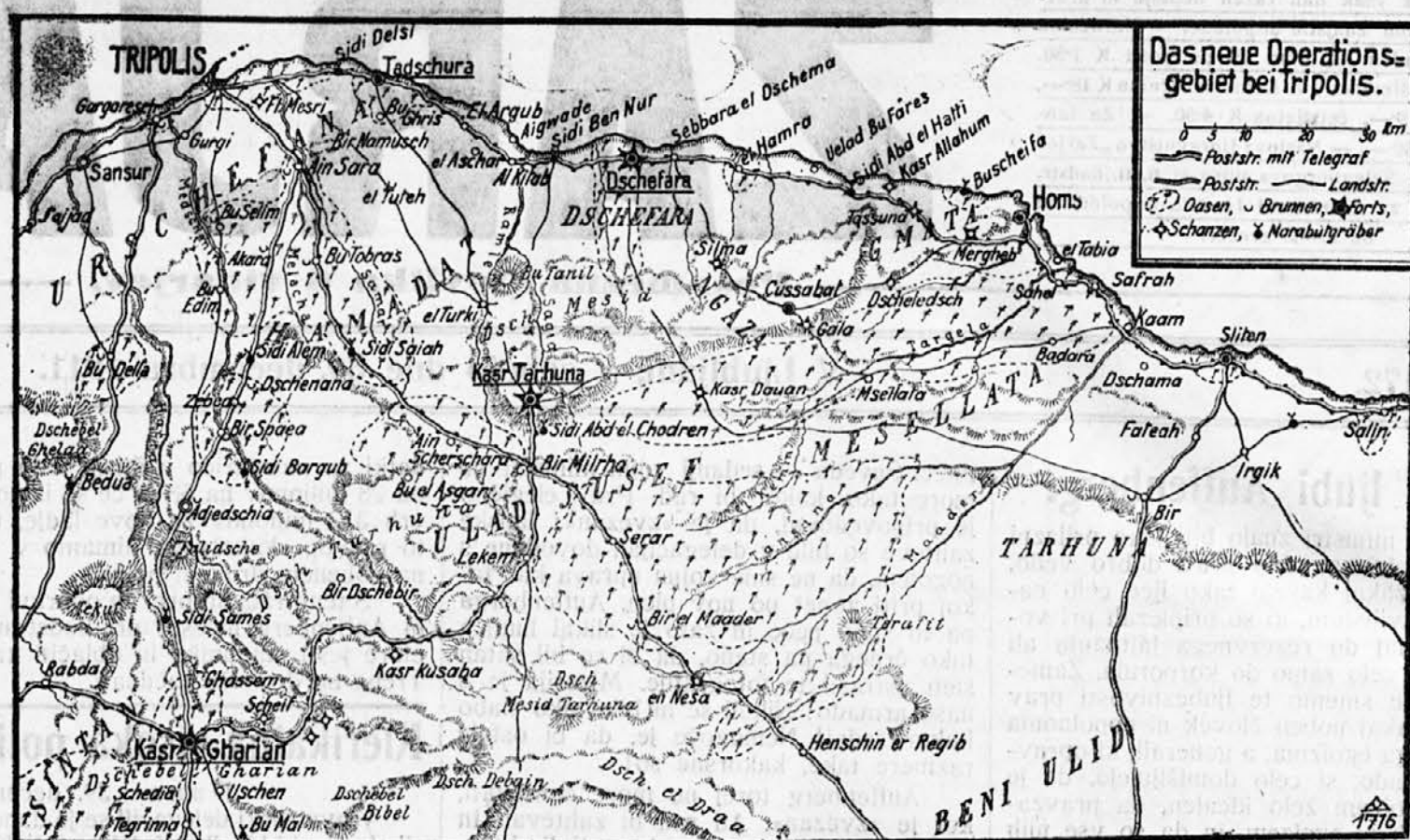
Naše veselo in srečno novo leto bodi kakor je bilo doslej tudi v bodoče v znamenju dela, v znamenju dela za osvobojo proletariata iz duševne in gospodarske sužnosti.

Naše delo v letu pa pojdi posebno v dveh smereh: prvič bodi naša naloga, da razširjamo svoje ideje bolj med preprostim ljudstvom nego smo jih in sicer potom izobraževalnega dela, po organizacijah, ki jih imamo po Slovenskem že jako mnogo. Ubiti moramo škodljivo delo slovenskih meščanskih strank; in drugič razširjati moramo svoje časopisje še bolj, odločneje, vztrajneje nego smo ga doslej.

pak obsegajo pravilnost, ki je naravna posledica umetniškega dela. Pravilo je sploh sekundarno; najprej je bilo delo, potem šele so dobri in slabi brskarji — večkrat slabi kakor dobri — izsledili pravila in jih določili za oporo poznejšim delavcem.

Tudi Zola je bil tak prvoten delavec, ki je nosil pravila v sebi. Njegove knjige so zgradbe, v katerih se javlja dovršena kompozicija, kakor da je matematično izdelana. Mnogo njegovih del je razvrščeno v serije, v katerih so vse knjige po osebah, ki nastopajo v njih, v vzajemni zvezi; tudi dejanja se spajajo iz knjige v knjigo, a vendar je vsak zvezek tudi sam zase celota.

Tudi »Debacle« je taka knjiga iz dolge serije; dobro je, če se poznajo vsa dela zbirke, ali čitatelj, ki ne pozna prejšnjih, seže brez strahu po »Polomu« in doseže popoln užitek. Snov tega romana je nesrečna francosko-nemška vojna iz let 1870—71. Treba je bilo velikega umetnika, da je pograbil to materijo, tako obsežno, da se hoče pisatelju razbliniti pod rokami in tako krhko, da se hoče pisatelju zdobiti. Zola je bil sposoben, da jo je obvladal in ob vsej zgodovinski vernosti, polni značilnih detajlov, razsejanih po nešteti bojščih in krajih, neprisliljeno spravil v obliko romana. Mesta so v tej knjigi, kakor da čita človek vojno poročilo ali pa strategično dispozicijo. Ali vendar ne dobi bralec nikdar tega občutka; kajti pred očmi se mu neprenehoma vrste žive slike in še večkrat niso več slike, temveč čitateljski do-



Gasilski vodja (preplašeno). — Kje so, svinje?

Čuvaj pred stolpom. — Mlakar je podplatil čevlje, pa jih odnesel v predmestje, k diakonu. Mihajla sta, visokorodje, sami poslali prodajati oves... Jeger je s konji požarne brambe peljal vsakino policijskega nadzornika k reki. Nikita se je preopil.

Gasilski vodja. — A Aleksej? Čuvaj pred stolpom. — Aleksej je šel rake lovit, kamor ste mu oni dan ukazali, češ da imate jutri goste pri obedu.

Gasilski vodja (zmaje zaničljivo z glavo). — In s takimi ljudmi delaj! Nevedni, neizobraženi... pijanci... Če bi tuji videli, to bi nas zdelali v svojem časopisu! Tam, vzemimo Pariz, skače požarna bramba neprestano in povozijo mnogo ljudi, če je ogenj. Ali če ga ni, zmerom je na nogah! Tu pa gori lesno skladišče, nevarnost je velikanska, pa ni nikogar doma. Kakor... Kakor da bi jih vrag pogoltnil! Ne, daleč je še do Evrope! (Z obrazom se obrne proti sobi, pa pravi nežno:) Mlašenka, pripravi mi uniformo!

Polom.

(Le Debacle.)

Spisal Emile Zola. Prevedel Vlad Levstek. Založil L. Schwentner. Cena brošur. 5 K 60 vin., vezano 6 K 80 vin.

Ko je pisal svoje prve romane, ne bi

»Moderna prižnica«, pravi pisatelj Rossegger, je časopisje. Simbolično ime; toda če se s prižnice slepari, je tudi prižnica kraj zločina.

Jutri o polnoči se prične novo leto, leto novega dela.

Razen izobraževalnega dela, ki ga opravljamo s svojo besedo po shodih, po organizacijah, ki ga opravljajo naši zaupniki s svojo odkrito, srčno in požrtvovalno osebno agitacijo, je časopisje tisti pomoček, ki največ izda. Tudi mi smo ustanovili svoj dnevnik »Zarja«. Izhaja že nad pol leta, izhaja, odločuje s svojo resnostjo in izobražuje.

Ni pa zadosti, da smo dnevnik ustanovili, ni sadosti, da ga čitamo, marveč moramo ga tudi razširjati, moramo mu dati potrebno materialno podlago, da ga ne bo uničila vsaka sapica, da se bo kdaj tiskal tudi v svoji tiskarni, da se bo poprej še izpopolnil in ostal vzor dobro urejanega poštenega lista. To je druga izmed glavnih nalog, ki jih ima jugoslovanska socialna demokracija v bodočem letu.

Meščanske stranke imajo denar. Če ustanove dnevnik, založe milijon ali tudi več, da ugotove svojim listom obstanek. Mi nimamo milijonov, imamo pa navdušenje za dobro stvar in sklenili smo, da zberemo potom obveznic 50.000 K glavnice. Ta glavnica se zbere z obveznicami po 25 K in 10 K, ki se bodo obrestovale po 3% in vračale v desetih letih po vrsti, kakor se bodo izrečkale. Taka glavnica je potrebna, to ve in razume vsak, ki ima kofiček upogleda v časnikarsko podjetje. Toda za izvedbo tega sklepa treba solidarnega dela, treba sloge, treba, da sodelujejo mlajši in starejši sodruzi, vsi, ker je to akcija jugoslovanske socialne demokracije, častna stvar stranke.

Jutri na Silvestrov večer torej sklenimo trdno, da izvedemo v novem letu vestno obe nalogi, tako vestno kakor zahteva naša čast, kakor zahteva vzorna disciplina naše stranke, ki ne pozna ničesar drugega kakor pošteno delo za socialno demokracijo, za — proletarijat.

Sodruzi, ko želimo prijateljem in znancem srečno in veselo novo leto, opozorimo se obenem med seboj tudi na obe nalogi, da bomo letos osorej utegnili slaviti prošlo leto s ponosom in častno zavestjo, da smo bili mozbeseada sklepu, ki smo ga napravili na Silvestrov večer.

Jutri o polnoči ne pozabimo torej; delo nas kliče!

Ljubljana in Kranjsko

— Demisija deželne glavarja. V krogih deželnih odbornikov, ki marajo biti o zadevi pač poučeni, trdijo, da je deželni glavar pl. Šuklje včeraj že demisioniral in da ne izvršuje več svoje funkcije. Kar se pripoveduje o vzrokih njegove demisije, spada večinoma v področje bajke in ugibanja. Konflikt med Šukljem in klerikalno stranko je bil že precej dolgo latenten in kakor je videti, ga ni izzval Šuklje, temveč so ga klerikalci hoteli imeti, ker so se hoteli iznebiti svojega glavarja. Odkar je bivši liberal in politični moralist vskočil v klerikalno stranko, ji je zvesto in vdano služil, tako vdano, da je bil ves čas dr. Lampe bolj deželni glavar od njega. Šuklje je

življaji, pri katerih je sam prizadet, pri katerih sodeluje, trpi, upa in se razočarava. Vsa zgodovina nesrečne vojne je čitatelju znana. Ali Zolovo pripovedovanje je tako silno učinkujoče, da pozabi na vse svoje znanje in pričakuje s pričakujočimi, upa z upajočimi in ko splavajo vsi upi po vodi in padajo neizogibni udarci kakor kladivo na naklo, je ves razočaran z razočaranimi in potr s potrmi.

»Polom« je roman; nikjer se pisatelj v njem ne javlja subjektivno. A vendar se povsod čuti njegova navzočnost. Vojaki, ogleduhi, častniki, meščani, Prusi, kmetje, vsi govorijo vsak svoj jezik, ali njih besede je zapisal pisatelj. Iz njihovih govorov in misli in občutkov, iz njih nade in obupa, iz njih sile in onemoglosti je s svojo umetnostjo sestavil silno, pretresljivo tragedijo, ki mora učinkovati na prijatelja in neprijatelja z neodoljivo močjo. »Polom« — to je pravi naslov tega romana, ki napravi vtisk popolnega propada, strahovitega uničenja, grozno temen vtisk strašne depresije. Ali preden odloži čitatelj knjigo, se mu porodi tolažba v duši; iz kaosa vstane novo življenje, polom je preludij prepovedu. Vse divje disonance se nazadnje strnejo v novo harmonijo.

Levstevkov prevod je hvalevredno delo, motijo ga le tiskovne napake, katerih si je tiskarna dovolila nekoliko preveč. Če ne bi bilo takih nerodnosti, bi se skoraj lahko reklo, da se čita Levstevkov prevod kakor original, čigar barva in plastika je v slovenščini prav srečno zadeta. — an.

smel reprezentirati in še to samo v omejenem okvirju; večja ni bila njegova moč in dalje ni segal njegov vpliv. Kot deželni glavar je Šuklje dobil plemstvo in klerikalcem se je zdelo, da ima vsled tega dovolj vzroka, da jim je hvaležen in — pohleven. Nemara se je med tem prepričal, kaj pomeni klerikalna odkritosrčnost. Javno so sicer zagovarjali Šukljeta, ali deželni glavar še ni bil dolgo, ko so se pričele intrige zoper njega. Seveda jih ni opazil, ko jih je že skoraj vsa Ljubljana poznala. Zdal pa menda vendar ve, da klerikalce ni soditi po obrazu, ki ga kažejo človeku. Ali to izkušnjo bi si bil prav lahko prihranil. Res da ni bil Šuklje nikdar poseben političen veleum; vse ideje, kar jih je imel, je prinesel iz svoje mladosti v starost in je komaj opazil, da se je z leti na svetu marsikaj izpremenilo. Z novimi problemi ni vedel kaj početi, pa je po sili moral biti konservativen. Ali dokler je bil vsaj sam sebi zvest, je užival ugled, za katerega mu ni bil nihče nevoščljiv. Ko se je zapisal klerikalcem, je zapravil še to. Spoštovanje liberalcev je izgubil, spoštovanja klerikalcev pa ni pridobil. Pikati so ga začeli takoj, ko so ga imeli. Vse tiste opazke, ki so se ponavljale na shodih in v časopisju o razliki med ljudmi, ki so zrasli s stranko in tistimi, ki prihajajo vanjo, ker je postala vplivna, so letale največ na Šukljeta. Ali kljub temu so ga držali, ker so potrebovali reprezentativnega človeka, četudi je za slamo morezca, dokler ne pride doba za drugega. Zdal je menda prišla ta doba. Zamorec je opravil, zamorec se lahko poslovi. In tako je politična kariera Šukljeta menda končana. Sic transit glori mundi!

— Deželni proračun za leto 1912. Deželni odbor je predložil dež. zboru v ustavno obravnavanje deželni proračun za leto 1912. z nastopnimi opombami:

Skupna potreščina znaša . . .	6.521.326 K
Skupno pokritje pa . . .	2.594.512 K
Primanjkljaj je torej . . .	3.926.814 K

ki ga bo pokriti z deželnimi dokladi na neposredne državne davke, z deželnimi dokladi na državno užitnino in s samostojno deželno naklado na pivo, odnosno še z drugimi davščinami, ako se sklenejo. Proti proračunjenemu primanjkljaju leta 1911. v znesku 3.630.691 K je primanjkljaj 1. 1912. večji za 296.123 K. Če bi ostale deželne doklade na neposredne državne davke in deželne doklade na državno užitnino neizpremenjene in bi se ne poskrbele nove davščine, bi bil račun o pokritju navedenega primanjkljaja sledeči: Primanjkljaj 3.926.814 K, 40 odstotkov deželne doklade na neposredne državne davke 1.500.000 K, 40% dež. dokl. na državno užitnino 480.000 K, samostojna deželna naklada na pivo 450.000 K, skupaj 2.430.000 K. Končni primanjkljaj 1.496.814 K. Proti proračunjenemu končnemu primanjkljaju leta 1911. v znesku 1.299.891 K je končni primanjkljaj 1. 1912. večji za 196.923 K.

— Poslanec Evgen Jarc v škrlpcih. Iz Novega mesta nam pišejo: Klerikalcem je zelo neljubo, da je sodnija povzročitelj rompa občinskih glasovnic v Prečni pri Novem mestu že na sledu, zato bi radi vso sodnijsko preiskavo kratkomalo ustavili, v preiskovalnem zaporu se nahajajočega župana Vintarja in tri njegove zveste somišljenike in sotrudnike, ki jih je še pred njim zadela enaka usoda, pa zopet spravili na svobodo. Da bi to zadevo ugodno rešil, je vzel vso stvar v svoje, v tem slučaju gotovo zelo nespretno roke, poslanec Jarc ter je vložil o božičnih praznikih, ko se je ravno mudil v Novem mestu in tu snoval z znanim »velikozvonzarjem« kanonikom Žlogarjem »Meščansko zvezo« v prerojenje Novega mesta v znamenju katoliških idej, na svetniško zbornico novomeškega okrožnega sodišča pritožbo, v kateri je zahteval, naj se spuste osumljenici iz preiskovalnega zapora, češ da so po krivem zaprti. Svetniška zbornica prijzbi seveda ni mogla ugoditi, ker ni našla nikakega veljavnega vzroka za to. Dejstvo samo pa, da so v zaporu ravno klerikalni mošje, seveda tudi ne bi moglo upravičevati takega postopanja. In tako jo je moral posl. Jarc — kakor je zaslužil — lepo odkriti z dolgim nosom. Razun tega se je dvignilo proti posl. Jarcu tudi c. k. r. okrajno glavarstvo novomeško. Toži ga radi žaljenja uradne časti. Trdno prepričan, da bo politična oblast tudi to pot plesala na klerikalno komando, za kar je imel zlasti na Kranjskem v vseh njenih političnih inštancah nešteto ugodnih zgledov, se je osokolil in radi prečenske afere vehementno napadel tukajšnje c. k. okr. glavarstvo, nakar mu je to odgovorilo s tožbo.

— Nove akvizicije v deželnem zboru ne delajo liberalcem menda posebnega veselja, zlasti ne vodja mladine Ribnikar, kateremu so starini s občudovanja vrednim samozatajevanjem krčili pot v deželno zbor-

nico. Prvič je bil v kranjskem parlamentu, a takoj je pričel s taktiko, ki je morala razdreti vse iluzije njegovih liberalnih tovarišev. Ribnikar se je kregal, Ribnikar je agiral, Ribnikar je govoril — a karkoli je storil, je bilo ponesrečeno. Odštevši nekatera fakta, ki jih je navedel, je bil njegov govor prepletek za zakoten shod, kaj še za protidunsko debato! Sicer je pa Ribnikar tudi v velikanski zmoti o probabiliteti taktike, ki jo ima rabiti opozicija. Kar se tiče sirovosti, je povsem izključeno, da bi kdo prekosil klerikalce. Naj spleza opozicionalec na lestvi trivialnosti in sirovosti do vrha, vendar se bo ta ali oni klerikalec dvignil še nad njega. Na tem polju torej sploh ni iskati učinkov; to bi bil Ribnikar že lahko spoznal, če je zasledoval Turkov taktiko. Zlasti v tako majhni zbornici, kakršna je kranjska, mora poslanec poznati tudi nekatera mimična pravila. Čimbolj robato se vede večina, tembolj mora manjšina paziti na svoj nastop in čim je njeno »delo« bolj površno, tem globokeje mora segati opozicija. Tega Ribnikar najbrže nikdar ne bo razumel. Klerikalni demagogiji bo hotel zoperstavljati svojo demagogijo, pa bo neizogibno pogorel.

— Elektrokineematograf »Ideal«. Spored za soboto 30. in nedeljo 31. decembra 1911 in ponedeljek 1. januarja 1912: Popoldanski spored: »Pariške mode« (Zelo zanimivo). »Kako si je Ivan pridobil mojstrstvo« (Jako komično). »Igralska strast« (Dramatični prizor). »Lekarnar Moric« (Jako komično, igra Prince). Večerni spored ob 7, 8. in 9. uri: »Pariške mode« (Jako zanimivo). »Morfinisti« (Prve vrste drama). Velika senzacija iz modernega življenja v dveh delih, neprekosljivo lepo in zaumivo. Brez dolgovestnosti! Brez hlastanja po efekti! Od torka 2. do četrta 4. januarja 1912: »Ena izmed mnogih« (Velika senzacijska drama iz življenja kupčevalca z dekleti). — Daleko prekaša vse dosedanje drame. — Dolgost filma 1100 metrov. Zapomnite si natančno datum: 6, 7. in 8. januarja 1912: »Celica štev. 13777«.

— Umrli so v Ljubljani: Marija Kocmur, delavka, 59 let, Radeckega cesta 11; Ivana Urbančič, soproga kovaškega mojstra, 45 let, Dolenjska cesta; Marija Ulčar, gostiarka, 62 let, Ivan Knavs, rejencek, 1 uro, Jurij Benedičič, uboječ, 74 let, Marija Eliza Močnik, rejenka, 6 dni. Lovrenc Sadar, drvar, 59 let, Silvester Kamnar, tvorniški delavec, 62 let, Ferdinand Cerar, delavec, 57 let, Ignac Us, posestnikov sin, 50 let — vsi v deželni bolnici.

— Prijet tat. V Hrastju pri Postojni je ukradel dne 23. t. m. tat nekemu potniku iz Reke usnat ročni kovčeg z raznimi jedili, dežnik, površnik in revolver. Tatu so kmalu izsledili in sicer so ga prijeli blizu postojnskega kolodvora v osebi Edvarda Pogačnika, ki se je izdal za potnika iz Radovljice. Pri njem so našli ukradene stvari. Tatu so izročili sodišču.

— Osivel pretepač. Pri Mengšu je brez vzroka napadel 62letni kajzar Franc Friškovec na cesti starega bolehnega kajzarja Fleischmanna. Izpustil mu je palico in ga pretepel do krvi. Sivi napadalec je prizadejal Fleischmannu poleg tega še težko poškodbo na levi roki.

— Mrtvega so našli. V Velikem Gabru pri Litiji so našli pred kratkim navsezgodaj Ignaca Šraja mrtvega. Šraj je bil alkoholik in božjastnik ter je najbrž nenadoma umrl.

— Zaradi ropu občinskih glasovnic v Prečni pri Novem mestu je upeljana obširna preiskava, tekoma katere se je pridružil v preiskovalnem zaporu se nahajajočima Mihi Zdravju in obč. tajniku Valašku ravno za praznike tudi dosednji župan Vintar sam. Pogosto poseganje ljubljanskih gospodov in skrivnostno-nerovno posvetovanje z njimi mu toraj ni nič pomagalo. Nazadnje nemara še tudi Vintar sam spregleda, da le ni bilo prav, kar se je godilo one temne nočivstari šoli, kjer so imeli v zapečatenem zaboju shranjene glasovnice, pa naj mu klerikalni generalni štab še tako zatruje, da je bilo prav.

— »Meščanska zveza« v Novem mestu. Lepo darilce so sklenili pokloniti Novomeščanom duhovni in posvetni voditelji klerikalne klike novomeške za božične praznike. Na sv. Štefana dan so sklicali ob 7. uri zvečer v gostilno G. Naceta Košaka na Bregu svoje pri zadnjih občinskih volitvah tako zelo tepene verne ovčice na zaupen shod, kjer bi se izvolil pripravljalni odbor za snujčo se »Meščansko zvezo«. V »Dol. Novicah« pozivajo vse meščane, naj pozabijo na razna nasprotstva in posetijo shod; na samo zaupnikom razposlanih vabilih pa stoji napísano, da veljajo vabila za vstopnice. G. klerikalci hočejo zopet v kalnem ribariti, zato tako neodkrito hinavstvo.

Kako skrbje za delavce. (Dopis iz Javornika.) Pri nas gradi Kranjska stavbinska

družba vodne kanale. Pri družbi je uslužben kot delovodja, oziroma stavbni vodja neki Pavel Bren, ki ima prav posebno ljubezen do delavcev. Šel je k mesarju P. Hrovatu na Javornik, se tam zgovoril, da bo Hrovat dajal meso za delavce — po 176 K kilogram; pri g. Teodorju Pristavču na Javorniku pa stane 156 K, torej za celih 18 vinarjev manj kakor pri Hrovatu. Delavci so kupovali cel mesec pri Hrovatu. Ko pa je g. Pristovec ponudil meso po 156 K, so delavci hodili raje k njemu po meso. To je pa g. P. Brena razjezilo, in je rekel, da nam bo že pokazal, zakaj smo šli brez njegovega dovoljenja drugam po meso. In kaznoval nas je takole: Delo je bilo končano pred božičnimi prazniki dne 22. t. m. in tedaj bi nam bil moral izplačati zaslužek. Ker smo pa hodili po meso h g. Pristovcu — za tega vemo, da mu ni dajal nobene provizije — nas je izplačal šele 26. t. m., to je za cele 4 dni pozneje in delavci so ostali čez praznike brez denarja. — Kakor se je izvedelo je mož manipuliral pri bolniški blagajni: delavce je priglasil v nižji razred, odtegoval pa jim je prispevke višjega razreda, v katerega so po svoji plači spadali. Nekaterih pa sploh priglasil ni, kar je prišlo na dan ob nezgodi Antona Ambrožiča. Tako delajo izkoriščevalci z delavci. Delavci, združite se v organizacijo, da boste odpravili in zajezili to brezmejno izkoriščanje! Eden v imenu vseh.

— Zagorje ob Savi. V ponedeljek, dne 25. t. m. smo pokopali g. Robausa, p. d. Erjavca. Gospod Robaus je bil edini gostilničar, ki je, ko se je v Zagorju pričelo socialno-demokratsko gibanje, šel tukajšnjim delavcem na roko ter jim nudil zavetišče. Hudi časi so bili takrat za delavce; gostilničarja, ki se je drznil dati jim za njihove prireditve prostore na razpolago, se je na vse mogoče načine strahovalo, tako da so bili delavci dostikrat primorani zborovati v hribih. G. Robaus pa se ni ustrašil nobenih groženj, bil je delavcem v časih najhujših preganjanj prijatelj in gostitelj. In ravno to dejstvo ohrani g. Robausu med zagorskimi socialisti trajen spomin. Velika udeležba na pogrebu je pričala o njegovi splošni priljubljenosti. Razume se, da so mu tudi socialno-demokratski zaupniki izkazali zadnjo čast. N. v m. p.

— Gledališko društvo na Jesenicah uprizori na novega leta dan ob pol 8. zvečer Werkmannovo dramo »Greh ljubezni«. Werkmann je psevdonim bivšega mizarkega pomočnika, ki je spisal več gledaliških del in doživel prvi uspeh z dramo »Kreuzwegstürmer« na Reimundovem gledališču na Dunaju. Tudi »Greh ljubezni«, ki so bili spisani še pred »Kreuzwegstürmerjem«, so se potem uprizorili na tem odru in so imeli tudi lep uspeh. Drama, ki ima pretresljive momente, bo gotovo tudi jeseniškemu občinstvu ugajala.

— Žganje ga je umorilo. Na sveti večer je odšel v Zgornji Trebuš pri Gorici posestnik Josip Ostrožnik z doma. Krenil je skozi erarična gozdova Hudo polje in Škrbina v Dolenjo Otlico, a ni bil prišel tje, pa tudi domov ga ni bilo. Šli so ga iskati in res so ga našli na Škrbini mrtvega. Poleg sebe je imel izpraznjeno četrtlitsko steklenico za žganje. Ker ni bilo na truplu nikakih znakov nasilnosti in je imel Ostrožnik še vso imovino pri sebi, je bilo očitno, da ga je omamilo žganje ter je zmrazil v snegu. Mrtvo truplo so prenesli v mrtvašnico v Vojsko.

— Iz li. Bistrice nam poročajo: Naše gasilno in reševalno društvo je prosilo od dež. odbora običajno letno podporo. Pretekli teden je pa tajništvo klerikalne stranke zaupno pisalo nekemu tukajšnjemu klerikalcu, naj poroča, če je društvo v klerikalnih rokah ali ne, ker od tega zavisi podpora. To pismo nam je na razpolago in ga lahko priobčimo, če bi ga hoteli klerikalci utajiti. V Bistrici vlada vsled tega hudo razburjenje. Ljudje so pač že slišali in brali, kako sedanji klerikalni dež. odbor razdeljuje podpore, pa vendar niso verjeli, da uganja dež. odbor celo tam pristranost, kjer gre za izključno dobrodelne namene. Bistriško gasilno društvo namerava izstopiti iz zveze, kar pa se nam ne zdi prav; zveza naj zahteva, da dež. odbor ves denar, ki ga dobi od zavarovalnic, odstopi zvezi in ta naj nepri-transko sama porazdeli denar. Tako pristransko ravnanje od strani klerikalnega dež. odbora pa se samo obsoja.

Našim gospodinjam prav toplo pripočamo Kolinsko kavno primes, ki je najboljši kavni priradek. Kolinska kavna primes daje kavi vse one lastnosti, ki jih zahtevamo od dobre kave, namreč izbojen okus, prijeten vonj in lepo barvo. Kolinska kavna primes je tudi najzdravnejši kavni priradek. Vsaka gospodinja, ki je varčna, kupuje samo Kolinsko kavno primes, ki je tudi pristno domače blago.

Štajersko.

— Orožniki — cerkveni mežnarji. Iz Dola pri Hraščniku nam pišejo: Na sveti večer so o polnočnici patrolirali okoli cerkve naši orožniki; kogar so zalotili, so enostavno pozvali, da mora v cerkev. Navedeno dejstvo bi bilo povsod drugod nemogoče; le v Avstriji, ki izgleda kakor velika žandarmerijska kasarna, pomagajo pobožnosti še z bajonetom. Katoliška cerkev je sicer že od nekdaj rada z orožjem gonila ljudi v nebesa in roženkranc pa sablja sta že stara prijatelja; dvomimo le, če vzdržuje avstrijsko ljudstvo s svojim denarjem žandarmerijo za take ministrantovske posle.

— Ogije se je vnelo dne 25. t. m. jutraj na vlaku št. 551. med Sevnico in Zidanim mostom. Voz z ogljem je zgorel do tal, železje se je stopilo in tudi lesene prage na železniškem tiru pod gorečim vozom je ogenj uničil. Vsled tega so imeli vlaki na progi Zidan most-Zagreb zamude po tri in šest ur, preden so pospravili ostanke vagona in popravili železniški tir.

— Krvav tenež kred cerkvi. Iz Brežic nam poročajo: Na Dobovi pri Brežicah so se pri polnočnici stepli fantje pred cerkvi; enega so z noži in s koli pobili na tla, da se je onestvestil, in bi ga bili nedvomno ubili, da mu niso drugi priskočili na pomoč.

— Zavoljo posilstva so aretirali 17. t. m. orožniki Janeza Godlerja iz Zakota pri Brežicah, ki je obdolžen posilstva na 17-letni deklici in na 60letni starki.

— Samomor huzarja. Blizu Radgone se je hotel dne 21. t. m. neki huzar na vsak način utopiti v Muri. Samomor pa se mu ni hotel prav posrečiti, zategadelj je splezal na železniški prekop in se je vrgel pod vlak, ki je ob 8. zvečer prihajal iz Ljutomerja. Vlak je huzarja smrtno nevarno ranil in so ga prenesli v radgonsko bolnico, kjer je izdihnil še tisti dan.

— Nepredvidno ravnanje z revolverjem. V Dobovi pri Brežicah se je igral pekovski vajenec Vinko Goričanec z nabasanim revolverjem. Blizu njega je stal zidar Anton Pilk in je opazoval vajenca. Nena doma je počil strel in Pilk se je težko ranjen v glavo zgrudil. Na Goričancove krike so prihiti ljudje in spravili Pilha v breško bolnico.

— Požar. Na praznik sv. Štefana se je vnel ob 6. zvečer v Skalici pri Konjicah ogenj in je uničil posestniku Šelihu hišo z vsemi hlevi. Poslopja so bila krita s slamo. Samo z največjo naglico so rešili stanovalci golo življenje, ker so bili opazili požar šele tedaj, ko so že švigali plameni. Šelihu je zgorela vsa hišna oprava in živina. Baje je nekdo nalašč zažgal.

— Smrtna nezgoda drvarja. Blizu Gornjega grada sta podirala drvarja Jurij Pustoslevšek in Martin Puhovnik drevesa. Ko sta obžagala veliko bukev in je bukev že skoro padala, je Puhovnik opozoril Pustoslevška. Pustoslevšek je skočil naglo v stran, pri tem pa je padel tako nesrečno na sekuro, ki jo je imel v roki, da si je prerezal na desni roki žilo odvodnico in je umrl vsled izkrvavitve.

Goriško.

— Žrtev akordnega sistema. (Dopis iz Nabežine.) Kot žrtev nenasitljivega kapitalističnega profitarstva je padel na tukajšnji postaji v zorni mladosti 25 let sodrug Ivan Perčič, delavec pri premogu, pregrel se je pri razkladanju premoga na akord ter je izdihnil po kratki enajststodnevni bolezni na božični dan. Pokojni Perčič je bil blag, vsem priljubljen sodrug, starešim pa edina opora na stara leta! Tovarishi sodrugi so mu oskrbeli nad vse lep pogreb; kurilniškega načelnika je zastopal sodrug strojevodja Peer, strokovna organizacija železničarjev mu je podarila krasen bel venec z rudečimi trakovi, razen tega so bili še trije drugi venci z rdečimi trakovi, ki so pa dušnemu pastirju v Št. Polaju g. Švari brez potrebe razburili živce, ko jih je zagledal. Direktno in odkrito se dušni pastir ni upal nastopiti zoper trakove, pač pa se je hotel s hinavskim načrtom znebiti neprijetnega delavskega simbola. Dejal je, da zadene tistega, ki bi prevzel jamstvo za red, v slučaju nemira, zaporna kazen od 3 do 6 mesecev. Navzoči so. Hladnik pa je brž uganil Švarov namen in je dušnemu pastirju izjavil, da prevzame osebno odgovornost, da se red pri sprevedu ne bo kalil. In res se je pogreb pokojnega sodruga izvršil v veličastnem redu. Po končani cerkveni ceremoniji je imel g. Švara agitatorično nagrobno govoranco, ki razodeva srčno posirovelost moža. Dejal je: Rajnik je pristopil k mizi božji, ne morem mu nič slabega očitati. Zašel je v protikrščansko družbo, ali bog mu bo v svoji usmiljenosti odpustil ta greh. Nato je posvaril navzoče pred temi pregrešnimi družbami (t. j. de-

lavskimi strokovnimi organizacijami), za katere se bo moral po smrti vsak pokoriti. S svojim nespodobnim, klerikalno izživajočim govorom je zbudil med navzočim ljudstvom splošno nejevoljo. — Na bojišču dela padlega sodruga in sobojevnika ohrani razredno zavedno nabrežinsko delavstvo v najlepšem spominu!

— Strel na plesu. Na praznik sv. Štefana so imeli v Devinu ples. Na plesu so se moški plesalci sprli, najbrž vsled ljubosumnosti. Dva plesalca sta potegnila revolverje in oddala več streliv. Strelji so zadeli 22letnega delavca Jožefa Grudna in ga težko ranili; prepeljali so ga v tržaško bolnico. Dva druga fanta sta bila lahko ranjena.

Istra.

— Drzen tat. V eni izmed zadnjih noči je skočil neznan človek v tovorni vlak, ki je vozil iz Beke navzgor proti Matuljam, odprl je vagon in pometal iz njega pet kavnihih vreč. Tri vreče so našli železniški uslužbenci, dve pa je odnesel tat.

Vestnik organizacij.

Nocoj 30. t. m. ob pol 9. ima pevski zbor „Vzajemnosti“ v društvenih prostorih vajo.

- V nedeljo dne 31. t. m.
1. Na Raketu popoldne ob 4. volilni shod;
 2. zvečer ljubljanska nemška podružnica „Vzajemnosti“ v prostorih hotela „Ilirije“ Silvestrovo veselico;
 3. zvečer podružnica „Vzajemnosti“ v Škofji Loki „pri Guzelju“ Silvestrovo veselico.
 4. ob 6. zvečer Silvestrova veselica trboveljske podružnice rudarske unije v „Delavskem domu“. Vstopnina za družino 30 vin., za poedince 20 vin.

Umetnost in književnost.

iz pisarne slovenskega gledališča. Danes v soboto gostuje subreta tržaškega gledališča gđ. Angela Janova v opereti „Grof Luksemburški“. Predstava za par-abonente. Cene dramske. Poje se ta opereta zadnjič. — V nedeljo ob 3. uri popoldne se poje pri zelo znižanih cenah zadnjič v sezoni Straussova opereta „Član baron“ (za lože nepar). — V ponedeljek 1. januarja popol. ob 3. uri se poje zadnjič v sezoni Gilbertova opereta „Sramežljiva Suzana“ (za lože par). Cene dramske. Zvečer ob polu 8. uri Bizetova opera „Carmen“ (za par-abonente). — V torek prvič Franc S. Finžgarja drama „Naša kri“ (za nepar-abonente). — V četrtek drugič Shakespearov veseloigra „Vesele ženske windsorske“ (za nepar-abonente). Vrsta se torej izpremeni. — V petek zvečer slavnostna gledališka predstava v proslavo 50letnice ljubljanske čitalnice matice vseh dramskih društev. — V soboto popol. ob 3. uri pri znižanih cenah opera „Carmen“ (za lože nepar), zvečer drugič Finžgarjeva drama „Naša kri“ (začetek že ob 7. uri, ker se vrši po predstavi narodni ples v čitalnici). (Predstava za par-abonente). — V nedeljo 7. januarja popoldne „Vesele ženske windsorske“, zvečer zadnjič v sezoni opereta „Ples v operi“, dirigira prvič novi kapelnik g. Walther Betz.

Fr. S. Finžgar: Naša kri. V torek, 2. januarja se uprizori na slovenskem odru zopet izvirna noviteta. Po daljšem presledku se je oglašil Finžgar, čigar „Divjega lovca“ uprizarjajo še vedno diletantska društva po vsej deželi, z novim delom. „Naša kri“ je naslov novi ljudski igri v štirih dejanjih, v kateri hoče Finžgar napraviti nekakšno apotevzo značaju slovenskega ljudstva. Po premieri bo prilika, da se obširneje zmenimo o tej novosti. Le zaradi lažjega razumevanja bodi omenjeno, da je Finžgar posegel v Napoleonovo dobo, v kateri najde dramatik gotovo še dosti snovi. Bojevitost je bila takrat razvita v vsakovrstnih oblikah, in ker dramatičen pisatelj ni ne zgodovinar ne političar, so mu osebe enako vredne, naj stoje v tem ali onem taboru. Njega zanima vsaka krepka individualnost, vsak močan in pristen občutek, vsak motor in vsaka aktivnost. In če se to zbira okrog konfliktov, ki je prvi pogoj vsake drame, si jih bo z veseljem literarno osvojil. Finžgarjevo delo se plete okrog konflikta med domačim prebivalstvom, ki ga reprezentira slovensko dekle in francoskim osvojevalstvom, personificiranim v napoleonskem kapitanu. Ljubezen plete vezi in razdvaja; tik poleg ljubezni preži sovraštvo. Kako se je Finžgarju posrečila naloga, ki si jo je nastavil, bomo videli v torek. Pričakovati je pač, da bo predstava dobro obiskana, ker gre za delo domačega pisatelja, čigar ime ima v slovenski literaturi vsekakor dober glas.

Iz delegacij.

Dunaj, 29. decembra.

Avstrijska delegacija je razpravljala danes o proračunskem provizoriju.

Klerikalne halucinacije.

Delegat dr. Korošec (slov. klerikalec) je glumil zopet mejnega stražarja: na južni, italijanski meji sluti — najbrž po višjem naročilu! — nevarnost, „zatorej je dolžnost vojaške uprave, da jo primerno zavaruje“. Na Balkanu hoče več aktivne politike, s katero naj si Avstro-Ogrska zagotovi — simpatije balkanskih narodov. (Agrarne carine, za katere se poteguje ta junak, so pač po tem, da davi Avstro-Ogrska balkanske dežele; da bi si ž njimi osvojila prijateljstvo balkanskih narodov, na to ni misliti!)

Za zbliznanje z Rusijo.

Delegat dr. Kramár (Mladoček) opozarja, da nas tesna vez z Nemčijo spravlja v hudo nevarnost ob svetovnih zapletljajih, zbliznanje z Rusijo, s pogodbo ali brez nje, se mu zdi za to potrebno, da ima Avstro-Ogrska monarhija dve železi na ognju in da je nevarnost svetovnega požara manjša. Trozveža, ki nas preveč veže, se krha in zlasti v Italiji nam javno mnenje ni naklonjeno.

Belvedere proti Aehrenthalu.

Delegat Fuchs (kršč. soc.) izjavlja, da ga ekspozé ministra vnanjih zadev ni zadovoljil; vzlic temu bo glasoval za proračunski provizorij, ne da izkaže grofu Aehrenthalu zaupanje, ampak da stori svojo dolžnost napram državi.

Delegat dr. Cingrija pravi, da kot Hrvat in Dalmatinec ne more glasovati za provizorij.

Socialni demokratje in Aehrenthal.

Delegat dr. Ellenbogen (soc. dem.) izjavlja, da soc. demokratje odobravajo nastop grofa Aehrenthala za ohrano miru; vsaka vojaška pustolovščina ob sedanjih kitajski lakoti bi bila frivolnost in zločin. Avstrijsko ljudstvo Italijanom ni neprijazno. Tripolitanski hujskači v Italiji rujejo tudi proti Avstriji. Prepad med Avstrijo in Italijo se mora skriti. Zato protestira govornik proti vtikanju neodgovornih in postavno nepoklicanih faktorjev v vnanjo politiko. Socialni demokratje so za močno ljudsko vojsko.

Delegat Nömc (soc. dem.) izvaja, da si je Nemčija z osvojitvijo balkanskega trga bogato plačala svojo moralno pomoč ob aneksiji. Soc. demokratje ne ugovarjajo zvezi z Nemčijo, narobe, žele si, da se zvežejo vse države na svetu.

Nato posežejo v razpravo še delegati dr. Bilinski, Klofač, dr. Lecher, dr. Masaryk, Udržal in Vasilko.

Nato je bil sprejet dr. Baernreitherja nujni predlog, ki urgira zgradbo železnice Banjaluka-Jajce. Z dodatkom dr. Ellenboga, ki poziva vlado, da predloži prihodnjemu delegacijskemu zasedanju ves material o zgradbi bosenskih in dalmatinskih železnic.

!!! Železničarji, pozor! !!!

Pri nakupu sukna in manufakturnega blaga priporočamo trgovino

Lenassi & Gerkman
Ljubljana, Štritarjeva ulica št. 4.

ZADNJE VESTI.

Italijansko turška vojna.

Egiptovska vlada proti letalcem v turški službi.

Turin, 30. decembra. Turčija je najela ruske aviatike, ki pa jim je egiptovska vlada zabranila potovanje preko Egipta na bojišče, ker smatra letalne stroje za vojne potrebščine.

Nič miru.

Carigrad, 30. decembra. Porta je obvestila poslanika na Dunaju, v Parizu, Berlinu in Londonu, da odločno odklanja mednarodno mirovno konferenco. Turčija se bo udala samo oboroženi sili.

Maročanska pogodba.

Pariz, 29. dec. Avstro-Ogrska je potrdila francosko-nemško maročansko pogodbo z dne 4. nov. t. l.

Španci v Maroku.

Vroča bitka.

Madrid, 29. dec. Iz Melile poročajo: Včeraj je bila velika bitka; Maročani so se morali umakniti in so izgubili 400 mož. Španske izgube so 27 mrtvih in 105 ranjenec.

Španski general Ros je bil težko ranjen. Operacije se nadaljujejo.

Veliko zastrupljenje v Nemčiji.

Petdeset mrtvih!

Berlin, 29. decembra. Do večera je obolelo v zavetišču nad 100 oseb, od teh jih je umrlo petdeset.

Vzrok smrti še nepojasnjen.

Berlin, 29. decembra. Vzrok smrti ni še pojasnjen. Obbole osebe — poleg umrlih jih je nad 100 — zatrjujejo, da so jedle prekajeno ribje meso; zdravniki pa ne izključujejo nalezljive bolezni, vsled česar so bolniki strogo izolirani.

Nalezljive bolezni nl.

Berlin, 29. decembra. Natančne preiskave zavoda za nalezljive bolezni so dognale, da je kolera, legar ali otrpenje tilnika izključeno. Pač pa so se zastrupili stanovalci zavetišča z bakterielnim strupom, ki zbuja čuden duh na živilih. Tega duha pa otrpeli in zamorjeni čuti nesrečnih žrtev niso več čutili.

53 smrtnih slučajev v Berlinu.

Berlin, 29. dec. Število smrtnih žrtev vsled zastrupljenja z mesom je zdaj 53. Tudi po okolici se pojavlja bolezen, ki napada in pobira večinoma ljudi s slabotno konstitucijo. Zdravniki so mnenja, da povzroča bolezen takozvani botulismus, ki ga imenujejo tudi klobasni ali mesni strup, s svojimi bacili. Upali so, da bolezen pojena, toda bolezen se vedno bolj širi. Do 2. popoldne so bili štirje novi smrtni in 25 novih slučajev obolenja. Bolezen ozdravijo s serom, ki so ga izgotovili v Wassermannovem inštitutu. Največ slučajev se pojavi v zavetišču za osebe brez stanovanja, kjer padajo ljudje v hudih krčih po tleh. V Hermsdorfu je umrla za zastrupljenjem ena oseba, v Potsdamu dve v Friedrichshaimski bolnici 12.

Zastrupljenje v Kölnu?

Köln, 30. decembra. Včeraj so dobili stavbnega nadzornika Schwartzja težko bolnega v postelji, njegovo ženo pa mrtvo. Preiskava je dognala zastrupljenje z živili podobno kakov v Berlinu.

Strindberg bolan.

Stockholm, 29. dec. Strindberg je že dalj časa nevarno bolan ter ima hudo mrzlico. Moči mu vidno pešajo.

Knežja glava — otroška igrača?

Dunaj, 28. dec. Blizu pokopališča v St. Marxu so našli lobanjo, ki je služila otrokom za igračo. Domnevajo, da je ukradena lobanja kneza Karagiorgjeviča.

Dunaj, 29. dec. Sodni zdravnik prof. dr. Haberdia izjavlja, da najdena lobanja ni identična z lobanjo kneza Aleksandra.

Kmečka revolta na Ogrskem.

Arad, 29. dec. V občini Dombrova so prepovedali hoditi v gozdove grofa Eselenskega. Vsled tega je izbruhnila med kmeti krvava revolta. V boju med gozdniimi čuvaji in kmeti je bilo smrtno ranjenih nad 18 oseb.

Pomožna akcija za Dalmacijo.

Dunaj, 29. decembra. Vlada je izročila za olajšanje bede v Dalmaciji državnemu namestniku dalmatinskemu 500.000 kron. Razen tega je vlada dovolila, da se ustanovi s 1. januarjem 1912 v Zadru posojilni zaklad z glavnico 100.000 kron, da opomore ribištvo v Dalmaciji.

Vstaja črncev.

Bruselj, 29. decembra. V Kongu je izbruhnila velika vstaja črncev. 3000 upornikov neomejeno vlada porečje Uella. Vlada je poslala proti vstašem 2000 vojakov.

Homatije v Perziji.

Rusi v Tebrisu.

Tebris, 30. dec. Podvadnevem obstreljevanju mestnega dela Emir Hisa je polk strelcev naovirano udrl v mesto. V mestu je mirno.

Napad na konzula Smarta.

Barigrad, 29. dec. Angleški konzul Smart je dospel v Kazerun. Perzijski vnanji minister je izrekel angleškemu poslaniku globoko obžalovanje vsled dogodke in je obljubil, da bo strogo kaznoval napadalce. Zagotovil je, da je priskrbel vse potrebno za svečan prihod konzula v Siras.

Revolucija na Kitajskem.

Zelo kritične položaj za monarhijo.

London, 30. dec. Poročila iz Pekinga kažejo, da se krizni obratni pravnični položaj za monarhijo, čeprav je izjavila cesarica vdova obenem s cesarskimi princji, da se uklone odločitvi narodne skupščine o bodoči vladni obliki. Po najnovejšem predlogu vlade naj bi izvolila vsaka izmed 22 pokrajinskih skupščin po 3 zastopnike v narodno skupščino, kar pa smatrajo revolucionarni voditelji za zavlačevanje in zategadelj odklanjajo ta predlog. Kljub temu, da se je Juanšikaj izrekel za monarhijo kot najboljšo vladno obliko Kitajske, se je vendar dal voliti za predsednika republike. Predčerenjem je nastopil baje zaradi bolehnosti dopust, kar smatrajo za jako sumljivo znamenje. Dobro informirani krogi mislijo, da je monarhija izgubljena. Republikanci prično z vojnimi operacijami takoj po preteku premirja.

Nemirna Mandžurija.

Mukden, 30. dec. Podkralj ni hotel poslati zahtevanih obrambnih čet v Peking z utemeljitvijo, da mir v Mandžuriji ne stoji na trdnih nogah.

Zmaga republikancev na mirovni konferenci.

Harbin, 30. dec. Mandžurski delegati so brzojavili iz Sangaja, da je na sangajski mirovni konferenci popolnoma zmagala republikanska struja.

Dr. Sunjatsen — predsednik republike.

Nanking, 30. dec. Dr. Sunjatsen so izvolili soglasno za predsednika republike.

Revolucionarni vojakl.

London, 30. dec. Iz Sangaja poročajo: V mesto so udri revolucionarni vojaki, odpeljali korejskega princa ter so ga izpustili šele tedaj, ko je podpisal večjo svoto za revolucionarni vojni sklad. Princ Min je japonski državljani in je takoj javil ves dogodek japonski vladi.

Združene države za nedotakljivost Kitajske.

London, 30. dec. "Daily Mail" poroča iz Novega Jorka: Združene države nameravajo protestirati, ako bi hotela Rusija razširiti svoj vpliv na Mongolsko in Turkestan. Združene države zahtevajo nedotakljivost Kitajske.

Tiskovni sklad »Zarje«. Vesela družba s Hrastnika na sveti večer v zadrugi gostilni nabral »Gramofon« 2 K 30 v. Veseli družbi na Štefana dan v društveni gostilni na Nabrežini za ponesrečeno petje 3 K 44 v, in ker Nardini ni gospod, ampak sodrug 1 K 4 v. Vesela družba v gostilni pri Barletu po sodr. Brozoviču 2 K. F. P. 1 K.

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Izdaja in salaga založba Zarje.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Žepni koledar

za delavce sploh in prometne služabnike za navadno leto 1912

Je izšel te dni. Koledar je izredno praktično sestavljen za vsakogar. Sežite po njem, dokler ne poide.

VSEBINA: Koledar in kalendar. — Centralni sedeži strokovnih organizacij. — Kolkovna lestvica. — Poštni in brzojavni tarif. — Inozemske in domače denarne vrednosti. — Stare in nove mere. — Koliko plačam osebne dohodnine. — Koliko plačam vojne takse. — Obsežnost Avstro-Ogrske in število prebivalstva. — Avstr. ustavne vlade. — Socialno-demokratski poslanci v avstrijskem državnem zboru (1911). — Glasovi slov. soc. demokratov pri državnozborni volitvi 1911 (skupaj). — Koliko glasov so dobile posamezne stranke v Avstriji pri državnozbornih volitvah (1907 in 1911). — Politiške in narodnostne skupine v avstr. državnem zboru po volitvah (1907 in 1911). — Kako se varujemo kolere. — Kakšno delo opravljajo naši zaupniki. — Kdo neki je železničarjem pomagal. — Priporočljive knjige in knjižice iz domačih založb. — Kultura in žensko gibanje. — Kje so delavci najslabše plačani. — Prof. I. T. Masaryk (slika). — 200 besed tujk in njih pomen. Beležke.

Cena trdo v platno vezanemu izvodu 1 K, po pošti 10 vin. več. — Organizacije dobe primeren popust. — Naroča se pri upravi »Zarje« v Ljubljani.

Veselo novo leto

želita vsem svojim cenj. gostom, prijateljem in znancem ter se priporočata

Ivan in Marija Reberšak,

::: gostilna „pri Anžoku“ :::
v Spodnji Šiški.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želita srečno in veselo novo leto :
ter se priporočata
JAK. in HEL. KAVČIČ
pekarija v Spod. Šiški,
Celovška cesta šte. 2.

Srečno novo leto

želi vsem cenjenim gostom, odjemalcem, prijateljem in znancem

PETER STEPIČ
vinski trgovec in gostilničar
v Spodnji Šiški šte. 256.

Vsem odjemalcem, prijateljem in znancem želi veselo novo leto
VINKO OREŠNIK,
založnik piva „Delniške pivovarne Žalec in Laški - - trg“ v Trbovljah. - -

- - Podpisani gostilničar - -
„DELAVSKEGA DOMA“
v TRBOVLJAH kličem vsem članom „veselo novo leto“
- - KOKALJ DOMINIK - -

Gostilna „Pri Virantu“
Sv. Jakoba trg št. 2.
želi vsem častitim gostom, odjemalcem, prijateljem in znancem

srečno novo leto!

Zahvaljujoč se za dosednji obisk, se priporočava tudi za nadalje prijazni naklonjenosti.
Z odličnim spoštovanjem

Marija in Fran Lekše.

KAVARNA „EGIA“.
: Veselo in srečno :
1912 novo leto 1912
želiva vsem obiskovalcem svoje kavarne kakor tudi vsem prijateljem in znancem ter se priporočava
Josip in Ana Čufer.

1912
Gostilna Fr. Kavčič
v Ljubljani, Privoz šte. 4
želi vsem častitim gostom, odjemalcem, prijateljem in znancem
srečno novo leto!
Zahvaljujoč se za dosednji obisk, se priporočava tudi za nadalje prijazni naklonjenosti.
Z odličnim spoštovanjem
Fran in Ivana Kavčič
Privoz (Prule) 4.
1912

! Veselo novo leto !

želi cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

FRANJO GOLOB,
mesar in prekajevalec
v Spodnji Šiški šte. 50.

Zaloga
pivovarne Göss
v Spodnji Šiški
želi vsem cenjenim odjemalcem
veselo novo leto.

Vsem cenjenim obiskovalcem brivnice želi

!! veselo novo leto !!
ter se priporočata

LJUDEVIT KIRINIČ,
brivski mojster, Sp. Šiška 111.

Srečno in veselo - - -
- - - - - novo leto
želi vsem svojim cenjenim gostom, prijateljem in znancem ter se priporočata z odličnim spoštovanjem
Alojzij Zorčič
gostilničar in posestnik v Sp. Šiški,
Celovška cesta št. 22.

Srečno
in veselo novo leto
želi vsem svojim odjemalcem, prijateljem in znancem ter se priporočata
IVAN OKORN
pekovski mojster, Sp. Šiška
Celovška cesta šte. 33.

Srečno in veselo
novo leto 1912

želi vsem cenjenim naročnikom, prijateljem in znancem ter se priporočata

Vid Posavec
- krojaški mojster v Trbovljah. -

VESELO
NOVO LETO
želi vsem cenjenim gostom ter se priporočata
IVAN SEPPE, gostilničar
:: Kisovec pri Zagorju ob Savi. ::
Z Z Z Z Z Z Z Z Z Z Z Z

Srečno in veselo
novo leto
želi vsem svojim odjemalcem ter priporočata bogato zalogo manufakturnega in špecerij-skega blaga.
ROZALIJA VRTOVŠNIK
v Trbovljah.

Srečno in veselo
novo leto
svojim cenjenim gostom
Fani in Leon Pogačnik
Kavarna Leon

Vsem cenjenim odjemalcem želi

srečno novo leto

ter se priporočata
Antonija Treo
posestnica trafike v Trbovljah.

Srečno novo leto

želi vsem cenjenim gostom, znancem in prijateljem ter se priporočata :: ::

Ignacij Banko
gostilničar, Martinova cesta.

Veselo novo leto

želi vsem cenjenim gostom in odjemalcem

IVAN MARINŠEK
gostilničar in mesar na Glincah.

Srečno in veselo
novo leto
vsem cenjenim gostom

Iv. in Antonija Petrič
gostilna pri 'Traunu' na Glincah.

Srečno novo leto
vsem cenjenim gostom in odjemalcem

Fran in Franja Novak
gostilna in trgovina
Tržaška cesta 21 (nasproti tobačne tovarne)

Srečno novo leto
vsem cenjenim odjemalcem

Ferdo Motnikar
urar in trgovec v Zagorju ob Savi.
Tam se tudi sprejme soliden, trezen in mlad pomočnik za urarsko mešano delo in učene z dobrimi učnimi izpričevani. Biti mora :: poštenih staršev. Vstop lahko takoj. ::

Srečno in veselo
novo leto
želita vsem cenjenim gostom in odjemalcem ter se priporočata :: ::

Amalija in Blaž Križanec
mesarija in gostilna v Zagorju ob Savi.

GJURO STOJŠIČ
:: brivec v Zagorju ob Savi ::
želi vsem obiskovalcem brivnice
srečno in veselo
novo leto
ter se jim tudi za prihodnje leto priporočata.
Postrežba točna in solidna.

Veselo
novo leto!
Franjo Krapeš
„Narodna kavarna“

Veselo in srečno novo leto

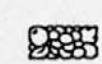
vsem cenjenim gostom in
odjemalcem sodavice

G. F. Bolte, ^{gostilničar}
in ^{sodavičar}.
Rimska cesta št. 17.

Jos. Dežman, ^{knjigovez}
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7

želi vsem cenjenim naročnikom

srečno in veselo

 novo leto 

ter se priporoča tudi za naprej.

Iko Iko

Veselo novo leto 1912!

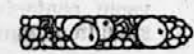
Iko Iko

Gostilna in prenočišče
Tabor (na Škofovem).

Cenjenim gostom in odjemalcem

srečno in veselo novo leto

J. Bole, ^{posestnik in}
^{gostilničar}.

Srečno in veselo
novo leto 

želi vsem gostom in sodrugom

Ivan Miklavc, ^{gostilničar}

Novi Vodmat št. 83.

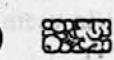
Vsem cenjenim obiskovalcem brivnice
kličem

srečno novo leto
:: 1912 ::

ter se priporočam

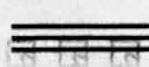
IVAN KOSEC, ^{brivec},
Dunajska cesta št. 7.

Vsem cenjenim gostom želi

srečno in veselo
 novo leto 

Neža Enci, ^{gostilna pri}
^{„Beli Ljubljani“},
Komenskega ulica št. 36.

Vsem spoštovanim obisko-
valcem brivnice želi

veselo novo leto
 1912 

Fran Zajec, ^{brivec},
Dunajska cesta 12.

Vsem cenjenim odjemalcem
in znancem želi

:: veselo novo leto ::

ter se priporoča

Fran Hlebec,
mesar v Idriji.

Veselo novo leto

želi vsem svojim cenj. gostom,
odjemalcem in prijateljem

Josipina Dežela,
trgovina, pekarija in gostilna
== v Idriji. ==

Veselo novo leto

želi vsem cenjenim naročnikom
in odjemalcem

ANTON BRATUŠ,
== čevljar v Idriji. ==

Veselo novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem
in obiskovalcem

M. BRENČIČ,
žganjarna in tobakarna
== v Idriji. ==

Veselo novo leto!

Trgovina s čipkami in me-
šanim blagom

Andrej Primožič
== v Idriji. ==

Srečno in veselo
 novo leto

kliče vsem svojim cenjenim gostom,
prijateljem in znancem

Andrej Lipušček,
gostilničar v Idriji.

Veletrgovina z vinom

Matko Kobal
== v Idriji. ==

želi svojim cenj. odjemalcem in gostom

srečno in veselo novo leto!

Srečno in veselo
 novo leto 

želi vsem svojim cenjenim gostom in prijateljem

Mici Straus, ^{gostilničarka}
v Idriji.

Veselo novo leto

želi vsem svojim cenjenim gostom

Fran Vidmar,
najemnik gostilne

„Za gradom“ v Idriji.

Načelstvo občnega konsum.
društva v Zagorju ob Savi

želi vsem članom

srečno in veselo
== novo leto 1912! ==

JANKO MARUŠEK

brivec v Zagorju ob Savi

želi vsem svojim obiskovalcem brivnice

veselo novo leto

— ter se jim tudi nadalje priporoča. —

Zagotavlja jim najboljšo postrežbo.

Vsem cenjenim odjemalcem želi
veselo

novo leto!

Josip Rossi

:: vinotržec v Zagorju ob Savi. ::

JOSIP REPOVŠ

krojaški mojster v Zagorju ob Savi

se zahvaljuje vsem sodrugom in prijateljem
za dosedanje naklonjenost ter se pripo-
roča tudi za naprej. Tem potom želi vsem

srečno in veselo novo leto!

Veselo novo leto 1912

želi vsem cenjenim naroč-
nikom ter se priporoča

== IVAN KOS ==
čevljarski mojster, Zagorje ob Savi.

Veselo in srečno
novo leto

želim vsem cenjenim obiskovalcem
moje gostilne ter se priporočam

Marija Govejšek,
Toplice pri Zagorju ob Savi.

Veselo novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem
ter se priporoča

JANKO POČEK
trgovec, Loke pri Zagorju ob Savi.

I gorenjska rastlinska destilacija likerjev
in žganjarna

„FLORUS“

J. B. JEREB, Sestranska vas
Škofja Loka

želi vsem cenjenim odjemalcem
veselo novo leto!

Anton Preskar

krojaški mojster

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

želi vsem cenjenim naročnikom, prijateljem
in znancem

srečno in veselo novo leto!

Kavarna Central

vsem cenjenim gostom,
prijateljem in znancem

srečno novo leto 1912!

Stefan Miholič, ^{kavarnar}.

Kavarna „Austria“.

Gostom, prijateljem in znancem želi

srečno in veselo
novo leto

Ivan Stritar, ^{kavarnar}.

Kavarna „Europa“
veselo novo leto
1912

Anton in Terezija Tonejc.

Kavarna „Prešeren“

Cenjenim gostom, prijateljem in
znancem kliče

srečno in veselo novo
leto

Karol Polajnar,
^{kavarnar}.

Veselo novo leto

želi cenjenim odjemalcem, prijateljem
:: in znancem ter se priporoča ::

Franjo Birtič,

== gostilničar in trgovec ==
v Hrastniku.

Vodstvo konsumnega
društva v Hrastniku

želi vsem članom

srečno in veselo
novo leto!

Srečno in veselo
novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem in se iskreno
priporoča za nadaljno naklonjenost ::

J. Marchiotti
trgovina usnja, Sv. Petra cesta št. 30.

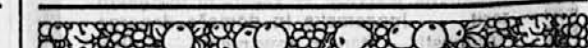
Čevljarski obrti

Josip Breskvar - Karol Kordelič
Sv. Petra cesta št. 31

želita cenj. naročnikom in odjemalcem

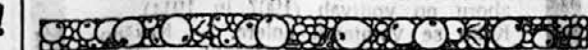
srečno novo leto!

Zahvalujeta se za sedanje zaupanje in se
najtopleje priporočata za nadaljne naročbe.


Veselo novo leto

želita vsem svojim cenj. gostom, znancem
in prijateljem ter se priporočata

Ivan in Rozalija Pavšek
restavracija na Martinovi cesti.



Svojim cenjenim odjemalcem

želi

veselo novo leto

Andrej Marčan, ^{mesar}

Prešernova ulica 16, — Rimska cesta 19.